

confirmata fuerit, ipsius testamentum, licet ipsa sententia antiquis, nullius esse nec roboris, nec auctoritatis.

CASUS XI.

DOMINUS Joseph de Moncada Hispanus, cum in Galliam peregrinatus accessisset, ibidemque fuisse morbo corruptus, fuum fecit testamentum, & ab ipsa die postera decessit: valente ipsius testamentum?

RESPONS.

Non valet confectum a praefato peregrino testamentum, nisi iuri Gallorum a Rege ex Regio diplomate donatus fuerit: ut enim, juxta civiles leges, quilibet peregrinus constitutus habat ad quidquam ex testamento recipiendum:

(a) Leg. Qui deportantur. Cod. de hereditate. lib. 6. tit. 24.

Quod regula generalis aliquas tamen admittit exceptiones: Prima obtinet quantum ad peregrinos, qui vel liberos habent, vel alios consanguineos, qui vel natura Galli sunt, vel Gallorum privilegiis fuerunt ex Regis diplomaticis adscripti: istis namque decedentibus possum praecliti peregrini succedere frequentantes nundinas Lugdunenses: nam secundum edicta Regum Gallicorum data annis 1463, 1569. & 1583, sationem habent testamenti, & ipsorum hereditibus facultas relinquitur, iisdem intestatis succedendi. Tertia pertinet ad Habitatores quirundam extranearum Regionum, quibus a Galliarum Regibus collatum est ius Regicularium, hoc est, naturalium Gallorum, quibus sunt omnes opidani urbis Avenionis, & habitatores Vindascini comitatus, quibus ipsis privilegii indultum fuit ex Regio diplomate Ludovici XII. 8. Maij. 1479. ut notat Joannes Bacquet:

(b) Jean Bacquet. Breviary. inter limites Imperii Gallici, ac pro suo arbitrio, Gallice trio de iisdem disponere in eorum favorem, quibus sibi liberter gratificari; sicut is etiam permittitur, ut ibidem quacunque munera, atque officia exercant, Beneficia, ac Dignitatis gaudent, uno denique verbo iuribus iisdem, privilegiis, immunitatis, libertatis, atque onerum vacationibus potiantur, quibus ipsissimi Francicæ donantur, nulla eis imposta legis necessitate obtinendi, vel postulandi a Princeps alia diploma pectoralia, ut fertur in quadam Arreto Consilii de rebus ad Regnum pertinentibus

(c) Fr. de Ges. 5. Augusti 1698. (c).
de Ges. 5. Augusti 1698. (c).
de Ges. 5. Augusti 1698. (c).
de Ges. 5. Augusti 1698. (c).

Breviar.

Que diximus de private aliquo peregrino, loco inquit. Iu- cum non habent quantum ad eos, qui legatorum nianis, tit. munere funguntur: constat etenim, in quaenam Regionem degant, eos gaudere facultate testamenti faciendi; ut de eo convenit apud omnes Gallicos Jurisconsultos (d) iuxta Legem, que ait: (e)

(d) Joan. Taur. Civil. & Ca-

CASUS XII.

GERBERTUS natus in Hollandia, ibidem fecit suum testamentum: post tres ab illis mensibus, scilicet, qui resiliens, facere possunt.

RESPONS.

Frater Gerberti iure quidem potest, que posse sunt in Hollandia, res hereditarias a defuncto relictas percipere; sed nullatenus valet sibi vindicare bona, que Massilia constituantur, aut

in alio quocumque loco, qui sint intra limites Regni Gallici; quoniam, juxta leges, que apud istud Regnum obtinent, omnia bona peregrinacijus, qui iure Gallorum ex Regio diplomate non sunt donatus, ipsi Regi vindicantur; quamquam testatus fuerit, etiam antequam feso extra patrios limites receperit; siquidem istud testamentum nullatenus valeat quantum ad illum respectum: neque a praedicta regula excipiatur, nisi it, de quibus fecimus in praecedenti decisio- ne sermonem.

CASUS XIII.

PETILIANUS habens duos nepotes, filios atriusque fratris sui, quibus nomen erat Joannes, fecit suum testamentum, quo declarat, Joannem filium fratri sui a sece institui universitate hereditatis ex aucte legatarium. Quo mortuo, quilibet eorum contendit, feso eum esse, qui legatus est testamente praedicto designatus, atque ut itam controversiam componerent, pacti sunt, futurum, ut inter se res hereditarias memoratas successiones ex aequaliter idoneis. At Martinus, cuius ius currit intellectu defuncto succedendi, contendit, in eis casu integrum ad feso devolvit successione: Qua de re petitur, num quod fuum ius est sibi vindicat, ad ipsum revera devolvatur.

RESPONS.

Est haec servanda regula generalis in materia testamenteria, ut, cum verba, quibus Testator usus est in instituendo suo herede, sic obscura, atque ambigua sunt, ut facile non dignatur ex his, quem potissimum voluerit instituire; inde nullus fiat ipsius institutio; siquidem tute non possit suum effectum consequi; atque ex ipsa verborum ambiguitate, quibus ipsa iure cedere deberet institutio, si potissimum ab hereditate excluderentur. Videntur ergo reipublica congruere, ut cuivindicabatur tanquam heredi soli intestati Petiliani successio universa, ipsa eadem in propria specie a Martino percipiat. Neque enim vero contendit potest, utrumque filium fratrius utriusque defuncti esse simul ipsius heredes, vel ex aucte legatariorum, utpote vel ex ipsissimum verbis testamenti eius apartum fiat, eam ipsi mente non adfuisse, nisi ut unicum tantummodo designaret: neque etiam locus est contendendi, alium iure potiori esse institutum ex aucte nomen Joannes; & ambo sint eadem ratione nepotes Testatoris. Tandem nec afferrit potest, unum quidem esse legitimum heredem, alterum vero coheredem; cum semper sit incertum, cui potissimum titulus hereditis competit; & titulus coheredis immediati aliquius defuncti non possit acquiri ex solo illius consensu, cui nequidem certo certius vindicatur titulus hereditis, aut universi legatariorum.

Quia decisio omnino aquitati confortantur, & legibus roborabit illis verbis: (f) Quories non apparet, quis heres institutus sit, instituto non valet: quippe evenire potest, si Testator complures amicos eodem nomine habeat: Ex ad designationem nominis singulari nomine utatur: nisi ex aliis aperiisse probatio fuerit revelatum pro qua persona Testator senierit. Quam eam sententiam ampliatur Glosa. Sejus habens plures amicos, quorum quilibet nominabatur Titius, institutus Titium heredem; & ita non apparet, de quo Titio senierit: certe instituto non valet. Sic ipso loquitur; atque in illis verbis ipsissima species referuntur, quam tunc discutimus.

Primo quidem obseruavimus, presentem decisionem intelligendam dumtaxat esse de casu, in quo non potest dignosci, quis ille sit, quem volunt Testator designare. Si namque si posset aliqua ratione detegi, & alterius ambonum neputum Petilianum posset certissimum argumentum evincere, fe eum esse, quem volunt Testator significare; ipsi profecto vindicarent bona Petilianii; atque eadem foret ratione judicandum

TESTAMENTUM.

dum, si testator erravisset in designando nomine, vel cognomine, & aliunde constaret de persona, quam nec intendit: quo quidem in casu nullius rationis nec momenti foret error ejusmodi, ut ipsa legem (a) Leg. S. in prenomine, seu cognomine, seu agnominis, testator erraverit; nec tamen, de quo senserit, incrementum sit, error hujusmodi nihil officit veritati.

CASUS XIV.

CUM Bonifacius duas tabulas sui testamenti scripsit, illisque tempore eodem manu propria subscriptisset, & ex eis unam depositisset in manus unius amicis sibi cuiusdam nullo minitam nec obligatam signillo; post ipsius obitum repertum est, tabula testamentaria quam depositur, Mathurinum ipsius ex aucte legatarium institutum; alia vero, quam apud se servaverat, designari sub eodem legarii titulo Medardum. Num duplex illud testamentum, cui nullius aliud videtur inesse, valet? Si valeat, uter amborum futurus est ex aucte legarii defuncti? aut uterque simul eritne legarii?

RESPONS.

Quidam notæ prorsus insignioris Jurisconsultus, in laborioso atque omnino perulli opere, quod publicavit, in quo reduxit Leges Civiles in eorum naturalem ordinem (b), cenit, valere ejusmodi testamenteria: si quidem ex ejusmodi variatione duas testamenterias tabulas fieri possint. Rationemque istam affert, quod variatio ejusmodi possit aliquaque ratione justa ac legitima ex parte testatoris inniti: qualis illa ratio fuisse potest, nimirum, ut occulta remaneant dispositiones unius ex eis tabulis testamenterias, quādū non occupabat dispositions in alia tabula contentas. Considerandas sunt ergo ambo prædictæ tabulae testamenterias, tamquam solum atque unicum testamentum: adeo ut tom Mathurinus, tum Medardus ex aequo debeat esse universis hereditatis a defuncto relictæ legarii, atque ex aequa portione camdens inter se dividere. Habemus legem quamdam in Digesto, qua de peculiari isto casu prorsus apertissima est. En ipsiuslma sunt ejus verba: (c) Sed est in duabus Codicibus simul signatis aliis, atque alios heredes scriperit, & utrumque exstet, ex utroque quaf ex uno competit honorum possessio: quia pro unis tabulis bendam est, & supremum utrumque accipiemus.

Præter D. Domat, licet etiam in patricium hujus decisionis appellare Bonacina, (d) a quo plurimum ipsa comprobatur: affert namque, quando duos legatariorum re tantum occurruerint conjuncti, ut conjunguntur in praesenti nostra specie, unicuique suam partem debere cedere de legato, quod nisi relinquatur; quin etiam, portionem ab uno rediputamus, alterius portione esse adjungendam. En verba sunt auctoris laudati: Tunc contingit coniunctio re tantum, quando eadem res relinquuntur duabus sub diversa verborum clausula: ut, si dicatur: Fundum meum Mediolanensem lego Paulo: In hoc casu datur ius accipendi: quia eadem res in solidum relinquunt utrinque. Consequenter, si unus non acceptet, seu non consequatur partem suam, alter consequitur totum; sive legatum factum sit utriusque in eodem testamento: alteri in Codicillo. Qui laudatus Canonista citat, in sua sententia patronos, Mollesium, (e) & quantu[m] alios Doctores.

(c) Leg. T. de bonorum potentialium. secundum Tabularia. lib. 37. tit. 11.
(d) Bonacina. de contractis. diff. 1. q. 17. panus 2. §. 5.
(e) Mollesius in summa P. 2. tractat 13. c. 5. n. 79. & seq. & alii.

CASUS XV.

DOMINICUS testamento suo iustit, ut Daniel natus & suis hereditibus primariis, cui legat prædiū quodam 2000. librarum centum annui, teneretur ad concedendum Deodato alteri ipsius heredi prædiū 500. librarum redditus, quod est prioris prædiū appendix, quodque putabat a se esse legitime acquisitum. Postquam Daniel tradidit Deodato prædiū ad suum pupillum ex morte Joannis ejus fratris pleno iure devolvit: qua de re quæstio proponitur

Pontas Tom. III.

justit ac legitime ætatis factum a Deodato prædiū illud evicisse, utpote quod in partem illius bonorum olim venisset. Deodatus contendit, a Daniele sibi legatum prædiū esse præstandum; Daniel vero pernegat, id obligationis sibi incumbere: utrius ius?

RESPONS.

Respondemus, si Dominicus testamento suo iustit, ut istud prædiū Deodato per modum partitionis accederet, hoc est, suas possessiones inter duos prædictos heredes distribueret, & Danieli reliquerit prædiū 2000. libr. redditus anni, abfracto inde prædiū, quod volunt, in portionem illius hereditatis Deodato cedere; certissimum est, eata contingente quod Deodatus sine sua culpa possessione dicti prædiū submoveantur. Danieli est illud item ei præstare. Ratio est, quod singulis coheredibus sua quilibet hereditatis portio debeatur ex eodem jure ac tituli fundamento, quod omnium communice est: ideo debet esse eadem eorum conditio, quantum ad tutam partium conditionem, que illi obvenient: Iudex familiae evicundæ, ait, Lxx, (f) curare debet, ut de evicione caveatur bis, (f) Log. Heredes. 25. §. 21. ff. familiæ ericificande. 22. ff. 2. item. Leg. Si familiæ. 14. c. cod. tit. lib. 3. tit. 24.

At vero, si tum ex ipso testamenterio contextu, tum ex ipsius verbis quibus concepit, comprehendatur, prædiū a Dominico non tradendum sufficeret, Deodato, nisi ut simplex, quod ei relinquatur, Daniel heres nihil quidquam tenetur præstare. Postquam Deodatus induxit in prædicti prædiū possessionem, quæcumque postmodum obtinat contra legatarium evicitio: Evidet prædis, inquit lex (g), que pater qui se dominum esse credit, derit, verbis fiduciis filio reliquit, nulla eum cum fratribus & coheredibus alio erit. Si tamen inter filios divisionem fecit, arbitrio conjectura voluntatis non patitur, eam partes coheredibus prælegatis restituere, nisi parati fuerint & ipsi patris iudicium fratri conservavi.

Nihilominus ostendendum est, si, casu obvienti evicitionis, qui evincit a legario, teneatur ad prædictum ipsius evictæ rei testificandum; pecuniam inde de provenientem esse legatario vindicandam: quoniam in dispositione qua testator iussit, ut legata res accederet, necessario continetur voluntas, ut illius pretium faletem consequtatur, quemadmodum fertur in alia lege (b).

(b) Log. Qui solidum. 78. §. 4. ff. cod. tit.

CASUS XVI.

MARCUS habens duos filios, nempe Joannem annos natum 25. & Gildardum annum ætatis agens 21. utrique bona divisit, & juniori dedit prædiū relensis 600. lib. redditus anni, ac præterea mandavit natu majori, ut eidem justam ac legitimam ætatem consecuto tradiceret 1000. nummos volens, ut interres prædicti prædiū redditibus gaudeat, ea conditione, ut singulis annis loco pensionis sui fratribus ducentas libras perolvat. Joannes cum post tres autem quartos annos ab obitu Marci fui patris decessit, & filium unicum suum heredem reliquit: tutor præpositus ipsius filio contendit, quia eadem res in solidum relinquunt utrinque. Consequenter, si unus non acceptet, seu non consequatur partem suam, alter consequitur totum; sive legatum factum sit utriusque in eodem testamento: alteri in Codicillo. Qui laudatus Canonista citat, in sua sententia patronos, Mollesium, (e) & quantu[m] alios Doctores.

RESPONS.

Habemus hujusce difficultatis enodationem in ipso iure plane explicatam, ex qua colligitur, in specie propria, occurrente natu majoris obitu, priusquam Gildardus ipso junior ad justam legem manique ætatem pervenerit; ex ipsius morte postulationem prædiū, contigit, minorem quandam Pontas Tom. III.

V 3 tus

tus cessare: adeo ut non possit eadem ad heredem transferri, quem defunctus teliuit. Ratio est, quia, quamquam ista possit continuavissimus ad tempus usque, quod testamento patris eorum Marci fuerat praesertim, ei tamen concessa non erat, nisi tamquam personale beneficium annexum curae, quam habere tenetur tum sustentacionis tum educationis cuius fratris junioris. Quamobrem in testamentum quo Marcus adductus fuerat, quodque persona filii sibi natu majoris alligaverat, cum finierat ex obitu ejusdem filii natu majoris, ius predicti retinendi cestendum quoque est cestatum atque penitus extintum; siquidem testator communis eorum pater non nisi eo animo gratiam illam ei concesserat. Eni ratione Lex ea de re loquitur: (a)

(a) Leg. Lier. Pater duos filios aquis ex partibus insituti benero. 21. §. n. dcs., maiorum & minorum, qui etiam impubes erant, de annis le. 39. in parte ejus certa prædia reliquit, & cum gratia, lib. 11. quatuordecim annos imperaverunt, (c) cum etas ipsa erat, qua tutela finiebat, juxta jus (Romanum:) certam pecuniam ei legavit, idque fratis ejus fidei committi, a te petit in hec verba: a te perito, (e) ut ab annis duodecim aetatis ad studia liberalia fratrii tui inferas matris ejus annua tot, usque ad annos quatuordecim, eo amplius tributa fratrii pro censu ejus dependens, donec bona restitutas, & ad te redditus preditorum illorum pertineant quad perveniant frater tuus ad annos quatuordecim: Quodcumq; est, defuncto majore fratre, herede alio velicato, utrum omnis conditio percipiendi redditus fundorum anni versus prefutetur, alia, que præstauratus est, si viveret Seus, ad heredem traxerint, an vero id omne protinus ad pupillum & tutores transferredi debeat? Respondit secundum causam eam proponentem, intelligitur testator, quasi cum tuore locutus, ut tempore qua tutela restituerenda est, huc que pro annis præstauratis sufficiat, pericipienda frustibus finiantur: sed cum major frater morte preventus, omnia que relata sunt, ad pupillum & tutores ejus confestim post mortem fratrii transire. Quia citata lex tuta facit, quae viget apud gallicam nostram Gentem, Jurisperudentiae. (b)

CASUS XVII.

FIRMIANUS vir opulentissimus, & cujus tota res consistit in praestanti pecunia, atque in aliis instrumentis domesticis mobilibus, cum per annos sepius aut octo vitam cum Luciana duxisset omnino perdiditissimum ac flagitiosissimum, eamden omnium bonorum suorum heredem ex ase suo testamento constituit, in damnum quinque aut sex eius suis consanguineis, qui de rebus suis anguste penitus a male constituti sunt, & quibus, iuxta leges, ipsius successio debet tota cedere. Possunt ne, nihil defectentes a recta conscientia ultime voluntati Firmianii obistere, atque agere, ut ipsius testamentum irritum pronuncietur, ac penitus reliqua-

RESPONS.

Quinque vel sex consanguineis hereditibus ipso iure constitutis hereditatis Firmianii prorsus licet, sine ullo conscientia eorum dispensando, agere apud judices, ut ipsius testamento totum improbaretur; testamentum enim ejusmodi totum alienum est ab aequitate naturali, ab honestate, & a bonis moribus: aquitati quidem naturali diffringit, quae non finit propriis consanguineis ullum extraneum fine gravissima causa praeferrit, ac potissimum cum eorum res accidit sunt & male se habent: honestati vero bonisque moribus, quippe que non patiantur, premium criminis citius, adeoque ab eo tantis beneficiis ornari possit, qui cum ea perditissime ac flagitosissime vixerit; siquidem id perferti nullatenus queat, quin inde plurimi mulieribus occasio praevaleat, proprium suum corpus publicandi, prouidenti nimis eis ejusmodi ipse, quod sibi sua pudicitia proficitur ex eare alieno lucrum aliquando sit comparatura.

Iisque de causulis Jus Romanum statuebat, ne

Militis ullatenus valerent quidquam suo testamento legare mulieribus, quarum nomen turpis ac infinita supicio violabat: Mulier in quam turpis infidus capere posset, nec ex testamento militis aliquid capere posset, ait lex (e). Mulierem, inquit (e) Leg. Mil. alia lex, (d) que stupro cognita in contubernio si. de relata militis fuit, & si sacramenta miles solitus intra mento militis annum mortem obiit, non admittit ad testamentum lib. 29. tit. 2. ubi militis fadum; & id quod reliquum est, si cunctum pertinet proxime tibi respondit. Porro, quemlibet. 1461. admodum ceteris quibuslibet non minor inducitur ius que obligatio quam militibus, accommodando vitam suam ut indiget offeruntur. lib. 341. tit. 6.

CASUS XVIII.

MARIUS, cui nulli legitimi liberi de ejus cum Therese matrimonio sunt superstites, sed tantummodo consanguinei, quibus ipsius successio vindicatur, petet, num recta posit conscientia heredem, vel universum suum legatarum, Appium instituire, quem suscepit ex adulterio *confante matrimonio*, aut ex incestu, quem commisit cum quadam virginem, que erat ei in tertio vel quarto gradu sanguine conjuncta.

RESPONS.

Omnis liber, qui, iuxta modum loquendi Juri familiarium, spuri dicuntur, hoc est, qui de parte & matre nati sunt, quibus non libet interficere matrimonio contrahere tunc temporis, cum praedicti liberi proderunt in lucem, quionam vel cum aliis matrimonio jam conjuncti erant, aut sibi invicem in prohibito cognitionis gradu cohaerentes; nullus possumt a suo patre vi cujuscumque testamenti ipsius in futuro heredes; quippe quilibet prohibetur & ab eisdem omni beneficio secludatur in omnium criminis, quod locum attulit ornatitudine: Qui ex damnato sunt coti, ab omni præfusi secludatur, inquit lex (e).

(e) Authen.

Licet. Cod. de injuso. 2. In

stant. a. ff. de injuso. supra & lxi. tit. 27. lib. 28. edit. 3.

naturales liberi, & na-

triis.

lib. 3.

Si scriptum secundo loco ab Anatolio testamensum quantum ad formam peccaret, non posset illud, quod priori loco praecessit, recindere; at, si formulis omnibus iure vel consuetudine requiritur invenienter, prius nullius reddetur: Tunc automaticus testamentum rumpit, inquit, (a) cum posterius rite perfectum est; quamquam posterius istud testamentum suo fraudu- effectu, sive ex obitu eorum in quorum gratiam scriptum fuerat, sive ex eorum renuntiatione, sive tandem propter ea quod constitutur inhabiles ad illum inde fructum percipiendum, quo tempore decedit testator. Unde sequitur, cum testamentum priori loco scriptum ab Anatolio, nullum factum fuerit ex interveniente posteriore, quo ad eodem scriptum est iuxta formulas requisitas post unum ab illinc annum; & istud posterius nullum effectum obtinuerit propter obitum Antonii, Petri & Pauli; Stephanus, qui priori testamento legatarum universus constitutus fuerat, nihil juris relinqui, ex quo posit inde illum sibi vindicare emolumentum; adeo ut tota successio defuncti testatoris soli cedat heredi legitimis, qui eidem incesto debet ex ple-

(b) Edit.

confitetur nisi coram uno Notario cui testis adde- scens, arte

retrahatur, & ita sicut ante testamento primo sicut adhuc erit. (b) unde concludunt, si quidem testamentum Hidulfi sui patris non fuerit legit, & iure ut illud testamentum; illud nullius profus roboris esse censendum, neque ex eo quidquam proinde fibi induci obligations. Quaelio habetur, num prædicti liberi ius succurrat, atque utrum recta conscientia possint feliciter a tradendis præfatis tribus legis subducere.

RESPONS.

Exstant plurimi Auctores tam Theologi, quam juris tum Canonici, tum Civilis interpres, (i) qui centent, testamentum vi juris naturalis nihil. (i) Dom. Sa- minu valere; licet in eo deesse reparentur vel iu- jisti, & iure q. 62. va-

q. 2. Petrus de Aragonia in s. 2. q. 62. va-

l. 1. de justi- tia q. 62. va-

l. 2. Petrus de Reginaldo in s. 2. q. 62. va-

l. 3. Petrus An- charanus in Reg. Poef- for. de Reg. a. 1. q. 62. va-

l. 4. q. 62. va-

l. 5. Anton. fam. theolad. in cap. Quia pleni- rior, in cap. Quia pleni-

(c) Leg. Tunc au- tem. a. ff. de adme- dialis testa- menti infra- mentor. lib. 28. tit. 17.

(d) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(e) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(f) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(g) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(h) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(i) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(j) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(k) Leg. Epi-

2. Cod. de fideicommissis. lib. 6. tit. 42.

(l) Lib. 2. Instinctio in 2. s. 5. fin. de fideicommissis.

Quo legum dispositio inde fundamentum mutatur, quod pro nato suo testator possit ultimas suas voluntates immutare. Ambulatoria enim est voluntas defuncti usque ad vitam supremam spiritum: (c) Et novissima ipsius voluntatis priora semper potior habeatur (d); novissima enim voluntas servatur. Quo affirmatur de testamento, quod juxta requisitas solemnitatis secundo loco scriptum est, sicut etiam intelligenda de eo, quod appellatur militare, ad quod confidendum ius non praescrivit, ut obliteretur omnes solemnitatis ad strictis juris apices, quae necessaria sunt ad aliud testamentum faciendum servandas (e); sicut nec adhibentur in testamento, quod tempore petris favebant scribitur.

Atque circa materiam præsentem advertendum est, a regula generali, iuxta jus scriptum, casum excipiendum esse, in quo Testator, cum priori testamento aliud heredem instituisset, quam eum, qui debebat eidem intestato succidere; posteriori designauisset sicut heredem; in eo namque casu posteriori testamento licet irrito prius revocatur,

CASUS XIX.

modo id in eo tantummodo cautum sit, ut fuerit coram testibus quinque confeccum. Sic illa lega constituitur, quam iam citavimus, (f) cui lega constanter est ita alia lex Codicis: (g) Non forte Tunc autem. posuerit vel iure militari sit fadum; vel in eo scriptus est, qui ab intestato venire poset: tunc (e) Leg. He- nem & posterior non perfetto superius rumpitur, a. in fin. Cod. de testam- tis. &c.

CASUS XX.

HILDULFUS, colonus sece cernens oppressum morto gravissimo, facit suum testamentum coram uno Notario, praesente ibidem amico quadam, qui solus testis eidem adjungitur, quo testamento legat Fabiano quidem summam 50. librarum; Natali vero suo amico summam centum librarum; & consanguineo cuidam in gradu remoto librarum 200. Quo testatore mortuo, ipius filii negant, velle testa predicta legata perfolvere, propterea quod, inquit, nullum omnino sit illud testamentum; cum Legibus Gallici Regni canum sit, ne testamento valere censeatur, nisi fuerit confeccum coram duobus Notariis; aut saltem coram uno Notario, cui duo testes adjungantur; vel denique nisi recipiat a proprio Parochio, cui quatuor praeter testes adhucantur, si: unde concludunt, si quidem testamentum Hidulfi sui patris non fuerit legit, & iure ut illud testamentum;

RESPONS.

Si scriptum secundo loco ab Anatolio testamensum quantum ad formam peccaret, non posset illud, quod priori loco praecessit, recindere; at, si formulis omnibus iure vel consuetudine requiritur invenienter, prius nullius reddetur: Tunc automaticus testamentum rumpit, inquit, (a) cum posterius rite perfectum est; quamquam posterius istud testamentum suo fraudu- effectu, sive ex obitu eorum in quorum gratiam scriptum fuerat, sive ex eorum renuntiatione, sive tandem propter ea quod constitutur inhabiles ad illum inde fructum percipiendum, quo tempore decedit testator. Unde sequitur, cum testamentum priori loco scriptum ab Anatolio, nullum factum fuerit ex interveniente posteriore, quo ad eodem scriptum est iuxta formulas requisitas post unum ab illinc annum; & istud posterius nullum effectum obtinuerit propter obitum Antonii, Petri & Pauli; Stephanus, qui priori testamento legatarum universus constitutus fuerat, nihil juris relinqui, ex quo posit inde illum sibi vindicare emolumentum; adeo ut tota successio defuncti testatoris soli cedat heredi legitimis, qui eidem incesto debet ex ple-

Cui decisionis favet Justinianus Imperator (b), qui ait: Posteriori testamento, quod iure perfectum est, superius rumpit; nec intersit, exsistenter alterius testem menti infra- mentor. lib. 28. tit. 17.

(b) 5. Post- i. 2. In- 5. de justi- 5. Petrus de 5. 2. q. 62. va-

riore. 4. ff. de agnoscenda 3. lib. 2. q. 62. va-

l. 1. de rebus 4. lib. 2. q. 62. va-

l. 2. q. 62. va-

l. 3. Petrus de 5. 2. q. 62. va-

l. 4. q. 62. va-

l. 5. Anton. fam. theolad. in cap. Quia pleni- rior, in cap. Quia pleni-

(c) Leg. Tunc au- tem. a. ff. de adme- dialis testa- menti infra- mentor. lib. 28. tit. 17.

(d) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(e) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(f) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(g) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(h) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(i) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(j) Leg. Translatio. 6. ff. cod. tit. 4.

(k) Leg. Epi-

2. Cod. de fideicommissis. lib. 6. tit. 42.

(l) Lib. 2. Instinctio in 2. s. 5. fin. de fideicommissis.

Inde praeferim fieri, quod fraudem aliquam in eo subdolentur: atque consequenter, cum nihil ambigitur de voluntate testatoris, induci obligationem ejusdem exequenda, licet vitiosum sit ipsius testamentum; siquidem n' ibil magis consentiat aequitati naturali, quam ut cuilibet liberum permittatur, ut de suis rebus posse, qua sibi ratione liberior, & in gratiam illius qui sibi magis placuerit, disponere quemadmodum ait laudatus Imperator istis verbis:

(a) Lib. 1. In*stitutio. tit. 1. iuritatis, quam voluntatem domini volenter rem suam in alijs transire, ratam habet.*

En, fatemur, rationum argumenta, queviden-

tationem, tunc certe ponderis esse omnino gravioris: nihilomin-

nus illi opponuntur alia rationum argumenta, que

neque fuso pondere sunt inferiora, nec ad convincen-

dum minus idonea: quibus vel etiam multo lucu-

tienti facient Civiles Leges, qua aperte declarant,

testamentum centendum esse ut non factum, cui deest

aliqua solemnitas requita: *Imperfectionum testam-*

mum sine dubio nullum est, inquit Imperator Ju-

ninius (b).

Quod idem ex profeso constitutum

(b) Lib. 2. In*titutio. cap. 17. §. Ex-*

stitutio. cap. 7.

(c) Non subscriptum autem a testibus, ac non fi-

gnatum testamentum pro infido haberer consenti-

psistit.

Expositio Leg. Hoc.

Etiam sicut lex non excipit a constituta ista regu-

latione, nisi unicuius dumtaxat causum, qui speciat ad li-

beros ipsius testatoris in quorum gratiam imperfe-

cium etiam testamentum effectum luum debet ob-

tinere: nequam vero in nullius alterius favo-

rem, quicunque esse possit.

Evidenter verum est, id potissimum intendi Romani Legibus, ut voluntas testatoris perficiatur:

at nullatenus verum est easdem constituendo for-

mulas ac loemates, quas praescribit, ut rau-

rum fiat aliquod testamentum, ad nihil alius aten-

disse, quam ut fraudibus occurretur, quarum ope-

posset illius effectus impediri.

Constat enim, illas

præterea voluntis certas regulas constitutre, quibus

posset illud idem legi mente confici: quibus quidem

regulis, utpote quia fuerint a superioribus praescripte,

ex quam ac necessarium est, subditos parere.

Videtur ergo hec altera opinio prior potior ha-

benda: ultra namque fatemur, occurrere plurima-

qua, licet in nomine ac praescriptum Legum non

accommoda, nihilominus valent sententias plurimis

in regionibus; qualia sunt matrimonia filiorum-

familias, invicem coram patribus aut matribus, tu-

toribus vel curatoribus; contracta. Talia sunt or-

etiam matrimonia celebrata, non præviis loeminentibus

futurorum nuptiarum denuntiationibus, vel non

obtenta temporis ab Ecclesia prohibiti dispensatione:

que de causa summus Pontifex Innocentius III.

(d) Incep.

Scribens ad Pisanum Archiepiscopum (d), ait: *Multa*

III. in cap. 1. 12. 1. 13. 1. 14. 1. 15. 1. 16. 1. 17. 1. 18. 1. 19. 1. 20. 1. 21. 1. 22. 1. 23. 1. 24. 1. 25. 1. 26. 1. 27. 1. 28. 1. 29. 1. 30. 1. 31. 1. 32. 1. 33. 1. 34. 1. 35. 1. 36. 1. 37. 1. 38. 1. 39. 1. 40. 1. 41. 1. 42. 1. 43. 1. 44. 1. 45. 1. 46. 1. 47. 1. 48. 1. 49. 1. 50. 1. 51. 1. 52. 1. 53. 1. 54. 1. 55. 1. 56. 1. 57. 1. 58. 1. 59. 1. 60. 1. 61. 1. 62. 1. 63. 1. 64. 1. 65. 1. 66. 1. 67. 1. 68. 1. 69. 1. 70. 1. 71. 1. 72. 1. 73. 1. 74. 1. 75. 1. 76. 1. 77. 1. 78. 1. 79. 1. 80. 1. 81. 1. 82. 1. 83. 1. 84. 1. 85. 1. 86. 1. 87. 1. 88. 1. 89. 1. 90. 1. 91. 1. 92. 1. 93. 1. 94. 1. 95. 1. 96. 1. 97. 1. 98. 1. 99. 1. 100. 1. 101. 1. 102. 1. 103. 1. 104. 1. 105. 1. 106. 1. 107. 1. 108. 1. 109. 1. 110. 1. 111. 1. 112. 1. 113. 1. 114. 1. 115. 1. 116. 1. 117. 1. 118. 1. 119. 1. 120. 1. 121. 1. 122. 1. 123. 1. 124. 1. 125. 1. 126. 1. 127. 1. 128. 1. 129. 1. 130. 1. 131. 1. 132. 1. 133. 1. 134. 1. 135. 1. 136. 1. 137. 1. 138. 1. 139. 1. 140. 1. 141. 1. 142. 1. 143. 1. 144. 1. 145. 1. 146. 1. 147. 1. 148. 1. 149. 1. 150. 1. 151. 1. 152. 1. 153. 1. 154. 1. 155. 1. 156. 1. 157. 1. 158. 1. 159. 1. 160. 1. 161. 1. 162. 1. 163. 1. 164. 1. 165. 1. 166. 1. 167. 1. 168. 1. 169. 1. 170. 1. 171. 1. 172. 1. 173. 1. 174. 1. 175. 1. 176. 1. 177. 1. 178. 1. 179. 1. 180. 1. 181. 1. 182. 1. 183. 1. 184. 1. 185. 1. 186. 1. 187. 1. 188. 1. 189. 1. 190. 1. 191. 1. 192. 1. 193. 1. 194. 1. 195. 1. 196. 1. 197. 1. 198. 1. 199. 1. 200. 1. 201. 1. 202. 1. 203. 1. 204. 1. 205. 1. 206. 1. 207. 1. 208. 1. 209. 1. 210. 1. 211. 1. 212. 1. 213. 1. 214. 1. 215. 1. 216. 1. 217. 1. 218. 1. 219. 1. 220. 1. 221. 1. 222. 1. 223. 1. 224. 1. 225. 1. 226. 1. 227. 1. 228. 1. 229. 1. 230. 1. 231. 1. 232. 1. 233. 1. 234. 1. 235. 1. 236. 1. 237. 1. 238. 1. 239. 1. 240. 1. 241. 1. 242. 1. 243. 1. 244. 1. 245. 1. 246. 1. 247. 1. 248. 1. 249. 1. 250. 1. 251. 1. 252. 1. 253. 1. 254. 1. 255. 1. 256. 1. 257. 1. 258. 1. 259. 1. 260. 1. 261. 1. 262. 1. 263. 1. 264. 1. 265. 1. 266. 1. 267. 1. 268. 1. 269. 1. 270. 1. 271. 1. 272. 1. 273. 1. 274. 1. 275. 1. 276. 1. 277. 1. 278. 1. 279. 1. 280. 1. 281. 1. 282. 1. 283. 1. 284. 1. 285. 1. 286. 1. 287. 1. 288. 1. 289. 1. 290. 1. 291. 1. 292. 1. 293. 1. 294. 1. 295. 1. 296. 1. 297. 1. 298. 1. 299. 1. 300. 1. 301. 1. 302. 1. 303. 1. 304. 1. 305. 1. 306. 1. 307. 1. 308. 1. 309. 1. 310. 1. 311. 1. 312. 1. 313. 1. 314. 1. 315. 1. 316. 1. 317. 1. 318. 1. 319. 1. 320. 1. 321. 1. 322. 1. 323. 1. 324. 1. 325. 1. 326. 1. 327. 1. 328. 1. 329. 1. 330. 1. 331. 1. 332. 1. 333. 1. 334. 1. 335. 1. 336. 1. 337. 1. 338. 1. 339. 1. 340. 1. 341. 1. 342. 1. 343. 1. 344. 1. 345. 1. 346. 1. 347. 1. 348. 1. 349. 1. 350. 1. 351. 1. 352. 1. 353. 1. 354. 1. 355. 1. 356. 1. 357. 1. 358. 1. 359. 1. 360. 1. 361. 1. 362. 1. 363. 1. 364. 1. 365. 1. 366. 1. 367. 1. 368. 1. 369. 1. 370. 1. 371. 1. 372. 1. 373. 1. 374. 1. 375. 1. 376. 1. 377. 1. 378. 1. 379. 1. 380. 1. 381. 1. 382. 1. 383. 1. 384. 1. 385. 1. 386. 1. 387. 1. 388. 1. 389. 1. 390. 1. 391. 1. 392. 1. 393. 1. 394. 1. 395. 1. 396. 1. 397. 1. 398. 1. 399. 1. 400. 1. 401. 1. 402. 1. 403. 1. 404. 1. 405. 1. 406. 1. 407. 1. 408. 1. 409. 1. 410. 1. 411. 1. 412. 1. 413. 1. 414. 1. 415. 1. 416. 1. 417. 1. 418. 1. 419. 1. 420. 1. 421. 1. 422. 1. 423. 1. 424. 1. 425. 1. 426. 1. 427. 1. 428. 1. 429. 1. 430. 1. 431. 1. 432. 1. 433. 1. 434. 1. 435. 1. 436. 1. 437. 1. 438. 1. 439. 1. 440. 1. 441. 1. 442. 1. 443. 1. 444. 1. 445. 1. 446. 1. 447. 1. 448. 1. 449. 1. 450. 1. 451. 1. 452. 1. 453. 1. 454. 1. 455. 1. 456. 1. 457. 1. 458. 1. 459. 1. 460. 1. 461. 1. 462. 1. 463. 1. 464. 1. 465. 1. 466. 1. 467. 1. 468. 1. 469. 1. 470. 1. 471. 1. 472. 1. 473. 1. 474. 1. 475. 1. 476. 1. 477. 1. 478. 1. 479. 1. 480. 1. 481. 1. 482. 1. 483. 1. 484. 1. 485. 1. 486. 1. 487. 1. 488. 1. 489. 1. 490. 1. 491. 1. 492. 1. 493. 1. 494. 1. 495. 1. 496. 1. 497. 1. 498. 1. 499. 1. 500. 1. 501. 1. 502. 1. 503. 1. 504. 1. 505. 1. 506. 1. 507. 1. 508. 1. 509. 1. 510. 1. 511. 1. 512. 1. 513. 1. 514. 1. 515. 1. 516. 1. 517. 1. 518. 1. 519. 1. 520. 1. 521. 1. 522. 1. 523. 1. 524. 1. 525. 1. 526. 1. 527. 1. 528. 1. 529. 1. 530. 1. 531. 1. 532. 1. 533. 1. 534. 1. 535. 1. 536. 1. 537. 1. 538. 1. 539. 1. 540. 1. 541. 1. 542. 1. 543. 1. 544. 1. 545. 1. 546. 1. 547. 1. 548. 1. 549. 1. 550. 1. 551. 1. 552. 1. 553. 1. 554. 1. 555. 1. 556. 1. 557. 1. 558. 1. 559. 1. 560. 1. 561. 1. 562. 1. 563. 1. 564. 1. 565. 1. 566. 1. 567. 1. 568. 1. 569. 1. 570. 1. 571. 1. 572. 1. 573. 1. 574. 1. 575. 1. 576. 1. 577. 1. 578. 1. 579. 1. 580. 1. 581. 1. 582. 1. 583. 1. 584. 1. 585. 1. 586. 1. 587. 1. 588. 1. 589. 1. 590. 1. 591. 1. 592. 1. 593. 1. 594. 1. 595. 1. 596. 1. 597. 1. 598. 1. 599. 1. 600. 1. 601. 1. 602. 1. 603. 1. 604. 1. 605. 1. 606. 1. 607. 1. 608. 1. 609. 1. 610. 1. 611. 1. 612. 1. 613. 1. 614. 1. 615. 1. 616. 1. 617. 1. 618. 1. 619. 1. 620. 1. 621. 1. 622. 1. 623. 1. 624. 1. 625. 1. 626. 1. 627. 1. 628. 1. 629. 1. 630. 1. 631. 1. 632. 1. 633. 1. 634. 1. 635. 1. 636. 1. 637. 1. 638. 1. 639. 1. 640. 1. 641. 1. 642. 1. 643. 1. 644. 1. 645. 1. 646. 1. 647. 1. 648. 1. 649. 1. 650. 1. 651. 1. 652. 1. 653. 1. 654. 1. 655. 1. 656. 1. 657. 1. 658. 1. 659. 1. 660. 1. 661. 1. 662. 1. 663. 1. 664. 1. 665. 1. 666. 1. 667. 1. 668. 1. 669. 1. 670. 1. 671. 1. 672. 1. 673. 1. 674. 1. 675. 1. 676. 1. 677. 1. 678. 1. 679. 1. 680. 1. 681. 1. 682. 1. 683. 1. 684. 1. 685. 1. 686. 1. 687. 1. 688. 1. 689. 1. 690. 1. 691. 1. 692. 1. 693. 1. 694. 1. 695. 1. 696. 1. 697. 1. 698. 1. 699. 1. 700. 1. 701. 1. 702. 1. 703. 1. 704. 1. 705. 1. 706. 1. 707. 1. 708. 1. 709. 1. 710. 1. 711. 1. 712. 1. 713. 1. 714. 1. 715. 1. 716. 1. 717. 1. 718. 1. 719. 1. 720. 1. 721. 1. 722. 1. 723. 1. 724. 1. 725. 1. 726. 1. 727. 1. 728. 1. 729. 1. 730. 1. 731. 1. 732. 1. 733. 1. 734. 1. 735. 1. 736. 1. 737. 1. 738. 1. 739. 1. 740. 1. 741. 1. 742. 1. 743. 1. 744. 1. 745. 1. 746. 1. 747. 1. 748. 1. 749. 1. 750. 1. 751. 1. 752. 1. 753. 1. 754. 1. 755. 1. 756. 1. 757. 1. 758. 1. 759. 1. 760. 1. 761. 1. 762. 1. 763. 1. 764. 1. 765. 1. 766. 1. 767. 1. 768. 1. 769. 1. 770. 1. 771. 1. 772. 1. 773. 1. 774. 1. 775. 1. 776. 1. 777. 1. 778. 1. 779. 1. 780. 1. 781. 1. 782. 1. 783. 1. 784. 1. 785. 1. 786. 1. 787. 1. 788. 1. 789. 1. 790. 1. 791. 1. 792. 1. 793. 1. 794. 1. 795. 1. 796. 1. 797. 1. 798. 1. 799. 1. 800. 1. 801. 1. 802. 1. 803. 1. 804. 1. 805. 1. 806. 1. 807. 1. 808. 1. 809. 1. 810. 1. 811. 1. 812. 1. 813. 1. 814. 1. 815. 1. 816. 1. 817. 1. 818. 1. 819. 1. 820. 1. 821. 1. 822. 1. 823. 1. 824. 1. 825. 1. 826. 1. 827. 1. 828. 1. 829. 1. 830. 1. 831. 1. 832. 1. 833. 1. 834. 1. 835. 1. 836. 1. 837. 1. 838. 1. 839. 1. 840. 1. 841. 1. 842. 1. 843. 1. 844. 1. 845. 1. 846. 1. 847. 1. 848. 1. 849. 1. 850. 1. 851. 1. 852. 1. 853. 1. 854. 1. 855. 1. 856. 1. 857. 1. 858. 1. 859. 1. 860. 1. 861. 1. 862. 1. 863. 1. 864. 1. 865. 1. 866. 1. 867. 1. 868. 1. 869. 1. 870. 1. 871. 1. 872. 1. 873. 1. 874. 1. 875. 1. 876. 1. 877. 1. 878. 1. 879. 1. 880. 1. 881. 1. 882. 1. 883. 1. 884. 1. 885. 1. 886. 1. 887. 1. 888. 1. 889. 1. 890. 1. 891. 1. 892. 1. 893. 1. 894. 1. 895. 1. 896. 1. 897. 1. 898. 1. 899. 1. 900. 1. 901. 1. 902. 1. 903. 1. 904. 1. 905. 1. 906. 1. 907. 1. 908. 1. 909. 1. 910. 1. 911. 1. 912. 1. 913. 1. 914. 1. 915. 1. 916. 1. 917. 1. 918. 1. 919. 1. 920. 1. 921. 1. 922. 1. 923. 1. 924. 1. 925. 1. 926. 1. 927. 1. 928. 1. 929. 1. 930. 1. 931. 1. 932. 1. 933. 1

RESPONS.

Sidonii testamentum ratum est, atque validum, si Vicarius, a quo receptum fuit, habeat litteras institutionis Vicarii generalis, quibus sit ab ipsius Parocho subscriptam, & que fuerint in publicas Fori sæcularis tabulas relatae: In eo namque causa personam proprii sui Parochi gerit, representant, penes quam de jure est, ut valeat omnia quecumque testamento recipere, modo tamen uno Notario; & duo quidam, qui tunc temporis viri erant vite prorsus integerimæ, eisdem tanguam testes subscripterunt: At unus ex ipsis, factio postmodum homicidio, capite fuit damnatus, vel datum ad remum perpetuum; alter vero factus est omnino infans. Numquid nihilominus prædictum testamentum retinet roboris sui firmatatem?

RESPONS.

Ad propositam questionem respondemus, nihilominus stare Romuldi testamentum, non obstante prædictorum duorum testium status immutatio: sufficit etenim, ut valeat aliquod testamentum, testibus, qui eidem subscripterunt, eam conditionem competitæ, que in illis requiritur, tunc temporis, cum ibidem adfuerint; licet postmodum iis aliqui accedant, unde fiant ad hoc ipsum aliquatenus inhabiles. Ita legem constituitur, que fert: (e) Conditionem testimoniū tunc inspicere debemus, cum signaverint, non mortis tempore: si igitur tunc, cum signaverint, tales fuerint, ut adhiberi possint: nihil nocet, si quid potest eis contingit. Quod idem fit apertum ex dispositione alterius legis, quam adire licet in codicem Justiniani (f).

CASUS XXV.

VERANUS CIVIS Maclovienus, qui rem tam, qua gaudet, resit ex negotiatione, cuique nulli sunt Confusione, nisi in gradu cognationis remotissimo, quibusculo nullo necessitudinis vinculo conjungitur, facit suum testamentum quo liberam omnino permittit Henrico antiquo suo, atque intimo amico, ut, ipsemet quemcumque libuerit, ejus heredem, vel ex alio legatarium institutum cum onere piorum quorundam legatorum solvendorum. Post dies ab illinc octo, mortuo Verano, Henricus constituit Benedictum in quinto confanguntatis gradu cum defuncto coniunctum. Num valet istud testamentum, & Jus-ne Benedicto cedit successione Verani?

RESPONS.

Equidem verum est, eum usum in regionibus quibusdam invalescere, ut possit aliquid ibi quemdam eligere, cui potestarem facit disponendi de suis bonis, atque, ea de causa homine suo, quemcumque libuerit, instituendi heredem. Atque hoc ipsum permittunt Hispanæ leges, cum in Regno Hispanie unus obtineat, ut cui commissa fuit a defuncto cura ipsius testamenti conficiendi, quem Hispani conseruerunt pplicare. Comedit a juxta testamento, ut valeat quemcumque volenter heredem defuncti nominare, non etiam permissa potestate semetipsum instituendi (g). Atejus generis testamentum, juxta receptam apud nostrum Gallos Jurisprudentiam, nequam ratum habetur. Neque enim in Gallia testamentum ullum, ut ratum ac validum admittitur, nisi illud soluimodo, in quo verbis expressis continetur propria voluntas testatoris circa dispositionem illius bonorum, non vero aliena voluntas: Neque revera quidem illud videtur nec equitatus, nec prudentia esse consentaneum, ut institutio hereditatis alii permittatur, quam ei, qui facile posset contingere, mandatarium abutitur potestate, que ei relinquetur a Testatora: utendo non legitime bonis, quæ suissent ejus dispositioni commissa, præterquam quod, quia ejusmodi mandataria designaretur, beneficium ictus magis acceptum referri ei, a quo suisset haeres defuncti constitutus, quam vagæ, atque incertæ voluntati ipsiusmet defuncti.

Eni auditorum testimonia, quibus simul & illis, que superius laudata sunt, debetur eidem plurima veneratio: At Jurisprudentia nostra frequentata pessim in omnibus Gallici Regni Curia supradicti nullum sibi fundamentum vindicat, neque ex Decrebatibus summorum Pontificum, neque ex legisbus Romanis, neque ex opinione Doctorum, qui degunt ultra montes, sed ex sola voluntate Principis manifestata par publicam legem, que fuerit & comprobata, & acceptata, vel infra Confusum, que apud varias Provincias invalescit, loco regulæ nobis esse debet in ipso etiæ interiori conscientio foro quantum ad dispositionem bonorum temporalium testamento ordinatum.

CASUS XXIV.

ROMUALDUS fecit suum testamentum co-

(h) Leg. illa. 32. ff. de his. redibus instituendis. 1. 15. ut. 5.

Af-

siquidem, ut quis vult at testamento scribendo testis

adesse, eum oporteat iuxta Confuetum in Parisiensem ad annum atque vigesimum pervenire. Sed neque ulli obnoxio est controversia illud, quod attinet ad matrem & materteram ejusdem juniores; cum eadem Coniugalium mulieres abique exceptione proris interdicantur. Memor ea de re D. de Ferri Arretum, quod refert Tournet, quod pronuntiavit fuit 8. Maii 1599. circa Pentecosten a supremo Parisiensi Senatu, quo nullum declaratur testamentum quoddam, cui mulier subcipient, compleps numeram trium retinum, qui cum Parocho (i) seu Generali ipsius (k) D. de Ferri. ibid. n.

C A S U S XXVI.

SIMEON commorans intra limites jurisdictionis Parisiensis Tribuni, proper angustias temporis coactus hec & nunc suum scribere testamentum, nec ad manum habens testes quos adhibere sibi vellet; illud scribendum mandat cuidam Notario de vice in quo ipso habitat, cui testem unum adjungit quemdam juniorum matre & materteram, a quibus suo testamento facit subscribi. Num validum, ac ratum est ejusmodi testamentum?

RESPONS.

Ad auctoritatem afferendum testamentum Simeonis nullatenus sufficiunt prædicti testes. 1. Namque consuetudine impuberis proris inhabiles ad dicendum

(l) L. Hac 21. C. de testam. & quem. monitum dicere non potest, ait lex (o): Quod statutum robur novum accepit ex recentiore Jure Romano. Atque vera quidem videtur, ita prærogativa eos potissimum fore donandos tum in regionibus ex praescripto Confutundin solitis regi, tum in iis locis in quibus ad normam scripti iurius degit: siquidem ipsum vita sanctissima quod leguntur, institutum eos in rei veritate digniores præ ceteris efficiat, qui veniant in ultima voluntatis alieuius testatoris testimonium: fed in ea re ab aliis qui frequentatur, nullatenus recordendum est.

C A S U S XXVII.

CHRYSTANTUS suum condidit testamentum, quo prohibet Leoni filio fratri sui, vel fororis sua, atque suo iure Legum heredi primario, ne poli ipsius obitum hereditatem eius adest ex beneficio rerum hereditariorum recentioris, sibi animo fingens futurum ut inde tum famæ, tum memorie sui nominis dedecoris plenum inureretur; atque præterea clausum addidit, contingente calo, quod ipsius hereditatem ex ratione cerneret, a feli suo consanguineo Bertrandu summan reliqui 2000. libram. Post ipsius decessum Leo sece tulit pro herede Beneficio: qua de re Bertrandus exigit, sibi sumam 2000. libram perfolvi. Num inducit obligatio Leoni ex conscientia prædicti legati eudent tradendis?

RESPONS.

Nihil inducit obligationis Leoni 2000. libram Bertrando perfolvardum. Ratio est, quod Chrysanthus non poterit obligare Leonem ad suam hereditatem nude ac simpliciter aedundam, hoc nimis obsolente, quod præscribitur dispositione Legum, que liberum faciunt heredem cuicunque, ut successione aliquam non nisi ex beneficio recentioris cernat, cum sic ei videtur propriis ius rebus congrue. Unde lequitur, cum conditio quam suo heredi Chrysanthus imposuit, aperciisse distinet Litteræ, menti arque intentioni Legum: neque eam in suo testamento scripserit, nisi eo animo, ut inanis ac falsa gloria studio quo ducebatur, aut animi sui levitati satisficeret; camdeum ut nullam habendam esse, aut tamquam non appositam in testamento, juxta principium illud Juri familiare: (o) Nemo potest in testamento (p) L. Nemo suo cavere, ne leges in suo testamento locum 55. ff. de Leibabent. Cuius prædicti principi rationem istam garis & fidei commissi. 1.

Glossa subiecta: Quia privati hominis voluntas plus virium habere non operet, quam leges. Verum res ita se non haberet, si que-